

Tyresö kommun
Förvaltningen för liv och hälsa
Ida Marén
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-09-13

1 (9)

Diarienummer

2019/ASN 0101

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Lokalbehovsanalys för individ- och familjeomsorg samt arbete och integration

Förvaltningens förslag till beslut till arbetsmarknads- och socialnämnden

- Förvaltningens förslag till lokalbehovsanalys godkänns som underlag till strategiska lokalgruppens fortsatta arbete med lokalförsörjningsplan 2020-2032.

Förvaltningen för liv och hälsa

Iréne Hededal
Förvaltningschef

Anna-Lena Engstedt
Sektorchef

Sammanfattning

Förvaltningen har tagit fram ett underlag avseende framtida lokalbehov för verksamhetsområden inom individ- och familjeomsorg samt arbete och integration. Behovsprognosen revideras årligen och utgör underlag för planering när det gäller att möta framtidens behov.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 23 februari 2017, § 18, att anta riktlinjer för lokalförsörjning. En sammanhållen lokalförsörjningsplan ska årligen behandlas i kommunstyrelsen. Nämnderna ansvarar för planering av nämndens lokalbehov. Enligt riktlinjerna har nämnderna ansvar för att ta fram den årliga lokalbehovsanalysen som utgör ett underlag till den sammanhållna lokalförsörjningsplanen.

I januari beslutade kommunstyrelsen om en lokalförsörjningsplan 2019-2031 för kommunen. När det gäller arbetsmarknads- och socialnämndens ansvarsområden fick kommunens strategiska lokalgrupp i uppdrag att i samverkan med förvaltning och nämnd utreda alternativa lokaler för Hästskons stöd- och boendeenhet.

Förvaltningen har tagit fram ett underlag avseende framtida lokalbehov inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhetsområden. Behovsprognosen revideras årligen och utgör underlag för planering när det gäller att möta framtidens behov.

Befolkningsprognos

Tyresö kommuns befolkningsprognos bygger på statistik över befolkningsrörelser i Tyresö, samt bedömningar om framtida byggplaner.¹ Bedömningarna av byggprojekt ses som säkra för de närmaste två åren, därefter påverkas prognosen av konjunktur och bostadsmarknad.

Enligt befolkningsprognosen kommer folkmängden i Tyresö kommun under prognosperioden 2018-2030 att öka med 11 508 invånare, från 48 004 till 59 512 personer.

---

¹ Statisticon, Befolkningsprognos 2019-2030 för Tyresö kommun

Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt 746 personer per år och födelsenettet 214 personer per år. Totalt ger detta en förändring med 960 personer per år. Antalet inflyttade beräknas bli i genomsnitt 4 135 personer per år medan antalet utflyttade skattas till 3 389 personer. Detta ger ett årligt flyttnetto på 746 personer för varje år under prognosperioden.

Antalet barn som föds förväntas vara 591 per år i genomsnitt under prognosperioden medan antalet avlidna skattas till 377 personer. Detta medför en befolkningsförändring med 214 personer per år. De största ökningarna totalt sett sker i yrkesverksam ålder, samt bland deras yngre barn. Ökningen är relativt stor även i den äldsta åldersgruppen.

Osäkerheten i prognosen ökar i proportion med prognosperiodens längd. Generellt är osäkerheten störst för de åldersgrupper som inte är födda när prognosen görs. Betydande osäkerhet finns även för åldersgrupperna 19-30 år, där flyttbenägenheten är stor. Osäkerheten i en befolkningsprognos är förhållandevis mindre för den medelålders och äldre befolkningen vilka brukar vara mindre flyttbenägna.²

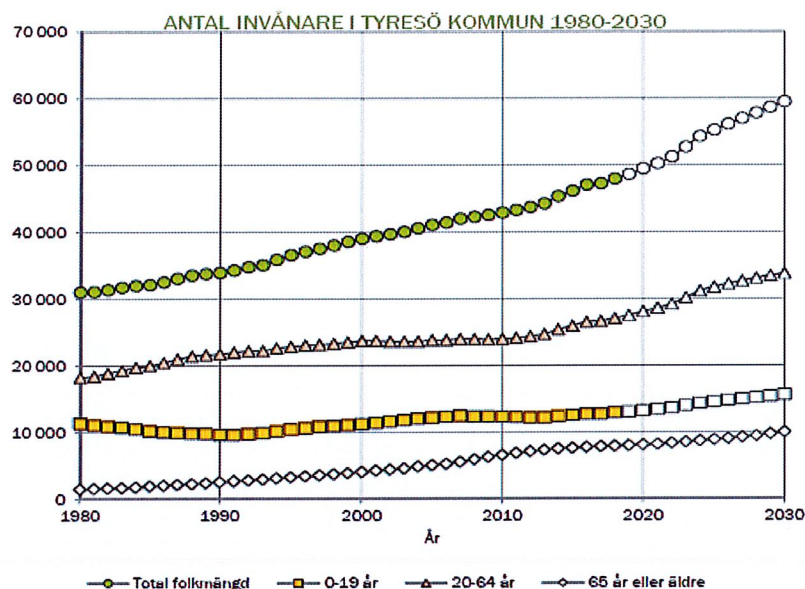
Bild 1 Befolkningsutveckling för olika åldersgrupper i Tyresö

Ålder/År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-5	3 426	3 427	3 496	3 582	3 759	3 955	4 080	4 186	4 276	4 353	4 418	4 476
6-9	2 688	2 731	2 724	2 769	2 762	2 762	2 818	2 867	2 950	3 041	3 123	3 197
10-12	2 180	2 190	2 174	2 138	2 187	2 258	2 282	2 278	2 246	2 271	2 298	2 358
13-15	2 173	2 179	2 208	2 272	2 302	2 312	2 282	2 319	2 372	2 394	2 392	2 366
16-18	2 002	2 110	2 170	2 240	2 271	2 326	2 385	2 401	2 395	2 370	2 406	2 458
19-24	3 261	3 340	3 444	3 534	3 755	3 931	3 977	4 030	4 082	4 145	4 170	4 189
25-44	11 915	12 142	12 310	12 647	13 195	13 743	14 052	14 332	14 609	14 829	15 075	15 316
45-64	12 989	13 270	13 534	13 719	13 987	14 294	14 503	14 677	14 790	14 954	15 025	15 107
65-79	5 896	5 853	5 858	5 879	5 847	5 857	5 864	5 912	6 041	6 175	6 424	6 676
80-100	2 142	2 269	2 369	2 506	2 705	2 881	3 041	3 167	3 243	3 308	3 345	3 370
Totalt	48 673	49 510	50 288	51 286	52 770	54 321	55 283	56 168	57 004	57 840	58 676	59 512

² Statisticon, Befolkningsprognos 2019-2030 för Tyresö kommun

Bilden nedan visar faktisk och prognostiserad befolkningsutveckling i Tyresö mellan 1980 och 2030 i olika åldersgrupper.³

Bild 2 Antal invånare i Tyresö kommun 1980-2030

Den demografiska utvecklingen i kommunen har en viss inverkan på utvecklingen för individ- och familjeomsorgen men på grund av olika samverkande faktorer bör befolkningsprognoser användas med försiktighet vid beräkning av kommande behov.

När det gäller individ- och familjeomsorgens verksamheter finns det både individuella och strukturella orsaker till behovet av stöd. Behovet kan påverkas av faktorer som ligger utom ramen för vad verksamheterna kan påverka såsom arbetsmarknadsläget, utvecklingen av socialförsäkringssystemet, konjunkturläget, tillgången till bostäder m.m. Vidare är det mycket svårt att förutse om just de som väljer att flytta till eller från kommunen under planperioden har behov av, eller kommer att få behov av stöd från socialtjänsten. Vilket behov av stöd som finns på sikt påverkar i sin tur lokalbehovet.

³ Statisticon, Befolkningsprognos 2019-2030 för Tyresö kommun

Omvärldsförändringar och påverkansfaktorer

Befolkningsprognosen utgör en del av underlaget för att bedöma kommande behov av lokaler. Uppgifterna som prognosen grundar sig på kommer från folkbokföringen och hämtas från Statistiska centralbyrån, SCB. Befolkningen är den som är skriven i kommunen vid årsskiftet vilket innebär en viss osäkerhet. Asylsökande som väntar på besked om uppehållstillstånd, är osynliga i folkbokföringen tills beslut om uppehållstillstånd fattats, vilket leder till att registerbaserade prognoser riskerar att visa ett för litet antal invånare i de åldrar som de asylsökande befinner sig. Detta är något som bör beaktas vid prognostisering av behov av insatser och verksamhetslokaler.⁴

Bostadsbehovet inom integration är generellt svårt att bedöma på längre sikt då behovet är starkt kopplat till det aktuella världsläget och flyktingsituationen. Politiskt håller mycket på området, vilket gör det svårt för kommunen att förutse och planera för flyktingmottagande och invandring.

Bedömning av behovet av bostäder för ensamkommande barn och nyanlända kan bland annat göras med stöd av Migrationsverkets och Länsstyrelsens prognoser. Enligt senaste prognosen⁵ räknar Migrationsverket med att omkring 21 000 årligen söker asyl i Sverige fram till 2022 vilket innebär en minskning med 1 000 asylsökande för nästa år jämfört med föregående prognos⁶. Samtidigt har prognosen för inkomna anknytningsärenden skrivits upp efter att lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige förlängts.⁷ Den tillfälliga lagen innebär också att alternativt skyddsbehövande och flyktingar får samma rätt till familjeåterförening.

På grund av att fler anhöriga till före detta asylsökande beräknas anlända till Sverige, och att fler anknytningsärenden väntas bli avgjorda nästa år, har Migrationsverket uppjusterat prognosen för kommunernas mottagande. Handläggningstiderna på Migrationsverket har också kortats ned och kommer sjunka framöver. Kommunerna beräknas ta emot omkring

⁴ Statisticon, befolkningsprognos 2019-2030

⁵ Juli 2019

⁶ Maj 2019

⁷ Riksdagen beslutade i juni 2019 att lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige ska fortsätta att gälla till och med den 19 juli 2021

27 500 nyanlända personer med uppehållstillstånd i år och cirka 23 000 nästa år, en höjning med 3 000 jämfört med föregående prognos.

I och med ikraftträdandet av lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, LUS, behöver verksamheter inom socialpsykiatri säkra arbetsätt och rutiner för att snabbare kunna möta upp personer med komplexa behov. Syftet med lagen är att den enskilde ska ha en trygg, säker och snabb utskrivningsprocess från slutenvård. Det ställer krav på att kommunen snabbt kan ta emot och tillgängliggöra en ledig plats i verksamheter anpassad efter varje brukares behov.

Utveckling av välfärdsteknik är en viktig del att beakta vid planeringen inför framtida lokalbehov. Grundläggande förutsättningar för välfärdsteknik måste säkras i verksamhetslokalerna.

Behov av lokaler inom individ- och familjeomsorgen, inklusive socialpsykiatri

En stor del av verksamheten och de insatser som ges inom individ- och familjeomsorgen bedrivs i kontorslokaler. Det finns ett stort behov av utökade och moderna lokaler för möten mellan socialsekreterare och deras besökare, samt för öppenvårdsinsatser. Lokalerna behöver vara anpassade utifrån arbetsmiljö-, säkerhets- och sekretessynpunkt. Detta behöver beaktas både i närtid och i samband med planeringen för ett nytt eller ombyggt kommunhus.

Särskilda målgrupper inom sektorn har behov av genomgångsbostäder och stödboenden. Genom större tillgång till träningslägenheter och därefter i vissa fall försökslägenheter möjliggörs fler öppenvårdsinsatser. Parallellt ges stöd för att kunna fungera i en ordinarie bostad. Olika alternativ övervägs för att anordna boendelösningar för hemtagningar av personer med särskilda behov, som har tillfälliga boenden i andra kommuner.

Kommunfullmäktige beslutade den 16 maj 2019, § om ett nytt ägardirektiv till Tyresö Bostäder AB som innebär att 10 procent av de lägenheter bolaget förmedlar ska tillfalla Tyresö kommun från och med den 1 oktober 2019. Förvaltningen bedömer att behoven av boendelösningar kan tillgodoses.

Antalet träningslägenheter som har tilldelats kommunen de senaste åren har minskat socialtjänstens behov av sociala bostäder.

Kommunens öppenvårdsbehandling inom missbruk, Måsen, har behov av utökade och bättre lämpade lokaler för att kunna ta emot och möta behov hos nya målgrupper. Sedan 2018 likställs missbruk/beroende av spel om pengar med missbruk av alkohol och andra substanser, vilket har medfört ett ökat kapacitetsbehov. Det finns också planer på att utveckla verksamheten för att kunna arbeta med ungdomar som hamnat i missbruk och kriminalitet.

Stödboendet Källans lokaler ägs av kommunen men drivs på entreprenad av Attendo. Källan 1 riktar sig till bostadslösa vuxna med beroendeproblematik. Källan 2 ligger i anslutning till Källan 1 och fungerar som ett trappsteg ut från Källan 1, till ett mer självständigt boende. Det finns idag ett stort behov av att bygga om lokalerna i syfte att göra de mer ändamålsenliga och öka beläggningen. Lokalerna behöver tillgänglighetanpassas för att bättre kunna ta hand om personer i verksamheten som har ett mer omfattande omvårdnadsbehov.

I nuläget utreds om det finns behov av en omstrukturering av boendet på Hästskon, bland annat utifrån förändrade behov hos målgruppen. Hästskons stöd- och boendeenhet består av 26 lägenheter i tre enheter för personer med psykisk funktionsnedsättning. En anpassning syftar till ett mer ändamålsenligt och effektivt nyttjande av lokalerna och till att undvika onödig sjukhusvistelse för utskrivningsklara personer. På så vis kan kommunen bättre möta de krav som ställs genom lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, LUS. Bedömningen är också att en kommunal boendekedja behöver inrättas för ökad normalisering och självständighet. Det finns också efterfrågan på en träffpunkt för målgruppen.

Antalet anvisningar av ensamkommande barn till Tyresö har minskat kraftigt sedan 2015. Det har medfört att efterfrågan på olika typer av boenden lämpade för målgruppen har förändrats. Hittills under 2019 har fem ensamkommande barn och ungdomar anvisats till Tyresö.⁸ Boendekedjan för ensamkommande

---

⁸ Till och med vecka 33

barn och unga har lagts ned i juni 2019. Behovet tillgodoses idag till stor del genom träningslägenheter och externa stödboenden. Förvaltningen bevakar det aktuella läget och behöver ha beredskap för att kunna möta framtida behov.

Förvaltningen bedömer att det finns behov av att öppna en ny verksamhet som kompletterar den nuvarande öppna förskolan i familjecentralsliknande form framöver. Lämplig lokalisering för verksamheten är inte utredd i nuläget men behovet bör beaktas vid framtida lokalplanering.

Behov av lokaler inom arbete och integration

Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, bosättningslagen⁹, innebär att alla kommuner är skyldiga att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Syftet är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun, och därmed kunna påbörja etableringen i samhällslivet och på arbetsmarknaden. I bosättningslagen står inte hur länge en kommun måste erbjuda nyanlända bostad. Däremot står det i lag (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, etableringslagen, att kommunen har ett ansvar i två år.

Kommunfullmäktige beslutade den 16 maj 2019, § 44, om ett nytt ägardirektiv till Tyresö Bostäder AB som innebär att 10 procent av de lägenheter bolaget förmedlar ska tillfalla Tyresö kommun från och med den 1 oktober 2019.

Integrationsenheten har i samverkan med bostadsbolag, kommunens fastighetsavdelning samt privata hyresvärdar bosatt alla som anvisats till Tyresö kommun enligt bosättningslagen. Förvaltningen bedömer att behoven av boendelösningar även fortsättningsvis kan tillgodoses eftersom anvisningen av antalet nyanlända till kommunen successivt har minskat.

Kommunstyrelsen beslutade den 8 maj 2019, § 92, att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram riktlinjer för tillfälliga genomgångslägenheter till nyanlända under etableringstiden. Det förslag till riktlinjer som kommunstyrelsen ska besluta om i oktober 2019 innebär att nyanlända erbjuds tillfälliga bostäder med andrahandskontrakt under etableringstiden på två år. Därefter kan hyreskontrakt vid behov förlängas under kortare perioder,

---

⁹ Trädde i kraft den 1 mars 2016

företrädesvis för barnfamiljer, efter särskild prövning enligt socialtjänstlagen. Efter etableringstiden gäller samma villkor för nyanlända som för övriga kommuninvånare för att få stöd till boende enligt socialtjänstlagen. Kommunen tillhandahåller inga bostäder med förstahandskontrakt. Arbetsmarknads- och socialnämnden planeras ta ställning till förslaget i september 2019 innan kommunfullmäktige fattar beslut om antagande av riktlinjerna.

Enligt Länsstyrelsen ska 90 nyanlända personer anvisas till Tyresö under 2019. Motsvarande siffra för 2018 var 160.

När det gäller barnfamiljer har socialtjänsten ett särskilt ansvar att möjliggöra ett tryggt boende. Den tillfälliga lagen om uppehållstillstånd som förlängts från den 20 juli 2019, innebär utökade möjligheter till familjeåterförening för vissa nyanlända, och kan ha betydelse för lokalbehovet inom nämndens ansvarsområde genom att efterfrågan på större lägenheter kan öka. Migrationsverket bedömer dock att den utvidgade rätten till familjeåterförening totalt sett har en begränsad påverkan på antalet asylsökande i Sverige.¹⁰

Slutsatser

- Det finns ett stort behov av utökade och anpassade lokaler för möten mellan socialsekreterare och deras besökare utifrån arbetsmiljö-, säkerhets- och sekretessynpunkt.
- Måsens öppenvårdsbehandling har behov av utökade och anpassade lokaler för att kunna ta emot och möta behov hos nya målgrupper.
- Det finns ett stort behov av att bygga om och tillgänglighetsanpassa stödboendet Källans lokaler.
- Det finns behov av en omstrukturering av Hästskons stöd- och boendeenhet.
- En ny verksamhet i familjecentralsliknande form som kompletterar den nuvarande öppna förskolan, bedöms behövas på sikt.
- Efterfrågan på större lägenheter kan komma att öka till följd av den tillfälliga lagen om uppehållstillstånd som innebär utökade möjligheter till familjeåterförening för vissa nyanlända.

---

¹⁰ Migrationsverket.se